

Hodnocení některých sociálních podmínek – říjen 2011

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2011, v11-10</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>3. – 10. 10. 2011</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1052</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>EU.16</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>10. listopadu 2011</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

Součástí říjnového šetření CVVM byla otázka sledující hodnocení některých sociálních podmínek v České republice.¹

Tabulka 1: Hodnocení situace v ČR, pokud jde o... (%)

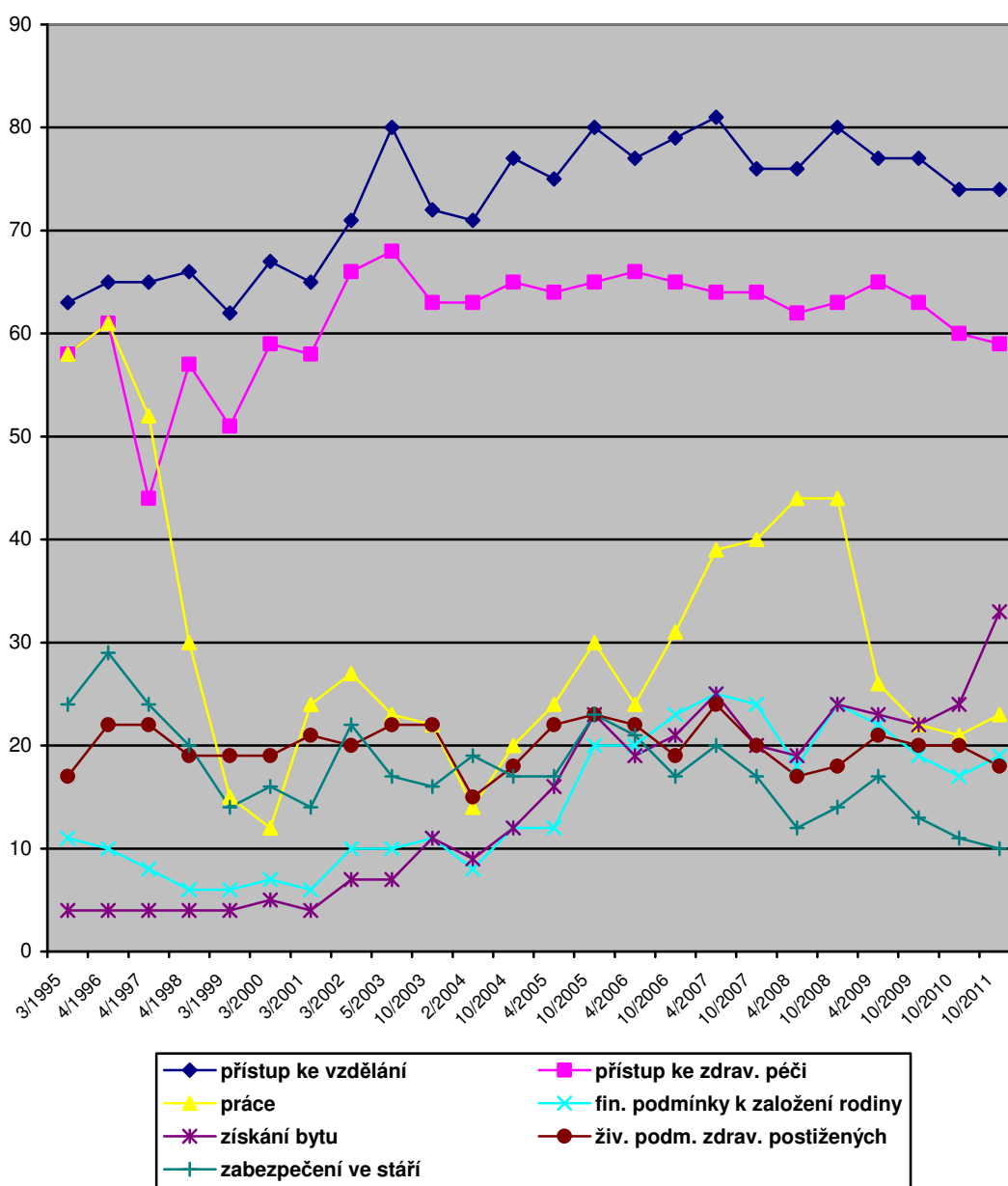
	velmi dobrá	spíše dobrá	spíše špatná	velmi špatná	neví
možnost přístupu ke vzdělání	20	54	16	4	6
přístup ke zdravotní péči	9	50	28	10	3
možnost získání bytu	5	28	35	26	6
možnost pracovat, být zaměstnán	3	20	46	29	2
životní podmínky zdravotně postižených	2	16	37	29	16
finanční možnosti k založení rodiny, možnost mít děti	1	18	46	30	5
zabezpečení ve stáří	1	9	40	45	5

Pozn.: Procenta v řádku.

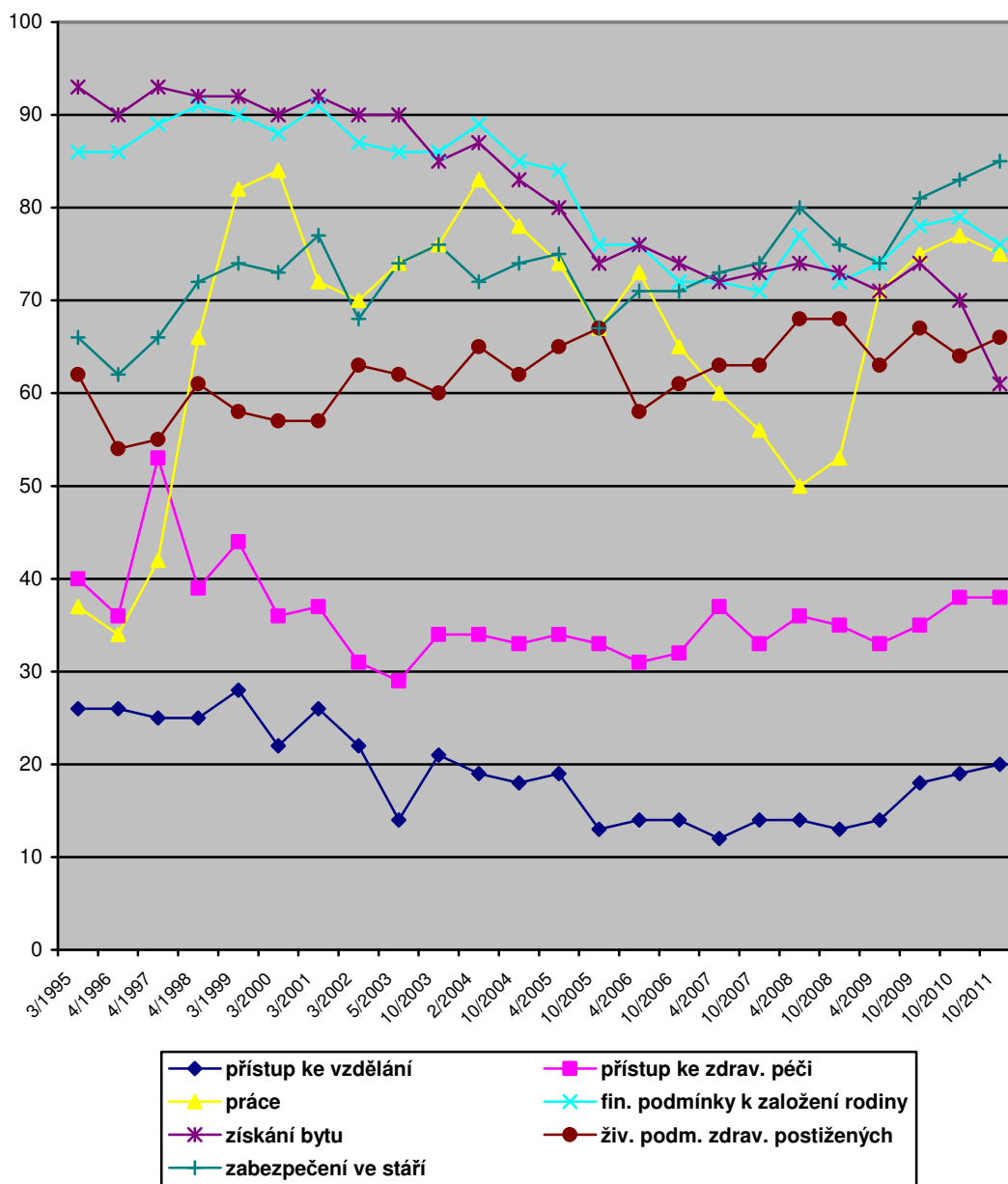
¹ Znění otázky: „Jak hodnotíte situaci v České republice, pokud jde o následující oblasti: a) Možnost získání bytu, b) finanční možnosti k založení rodiny, možnosti mít děti, c) zabezpečení ve stáří, d) podmínky života zdravotně postižených, e) možnost pracovat, být zaměstnán, f) přístup ke zdravotní péči, g) možnost přístupu ke vzdělání?“ Dotázaní si mohli v hodnocení jednotlivých položek vybrat z možností škály odpovědí: „velmi dobrá; dobrá; špatná; velmi špatná“.

Ze všech zkoumaných podmínek občané hodnotí převážně příznivě pouze stávající možnosti přístupu ke vzdělání (74 % pozitivně, 20 % kriticky) a přístup ke zdravotní péči (59 % / 38 %). U všech ostatních položek zcela jednoznačně převažují kritické hlasy, přičemž relativně nejhůře občané hodnotí možnosti zabezpečení ve stáří (85 % to vnímá kriticky, 10 % pozitivně). Vedle toho rovněž finanční podmínky pro zakládání rodin (76 % kriticky, 19 % pozitivně) nebo možnosti pracovat či být zaměstnán (75 % kriticky, 23 % pozitivně) jsou hodnoceny negativně asi třemi čtvrtinami dotázaných. Značně kriticky jsou hodnoceny také životní podmínky zdravotně postižených se dvěma třetinami kritických ohlasů (66 %) proti necelé pětině (19 %) pozitivních. Z převážně kriticky vnímaných oblastí relativně nejlépe dopadlo hodnocení možnosti získání bytu, které třetina (33 %) vidí pozitivně, zatímco kriticky situaci v tomto ohledu vnímají přibližně tři pětiny (61 %) občanů.

Graf 1: Podíly příznivého hodnocení některých sociálních podmínek od r. 1995

Graf 2: Podíly nepříznivého hodnocení některých sociálních podmínek od r. 1995

Jak ukazují údaje zachycené v grafech 1 a 2, oproti poslednímu šetření z října 2010 došlo v hodnocení zkoumaných sociálních podmínek jen k malým změnám vesměs nepřekračujícím hranici statistické významnosti. Jedinou, byť poměrně výraznou výjimkou v tomto ohledu bylo hodnocení možnosti získání bytu, u kterého došlo k poměrně výraznému zlepšení, když podíl pozitivních vyjádření o devět procentních bodů vzrostl a podíl negativního hodnocení zaznamenal stejně velký pokles. Právě u této oblasti, která od 90. let minulého století až do poloviny minulého desetiletí byla pravidelně hodnocena jako nejhorší ze všech takto zkoumaných sociálních podmínek, můžeme vidět

v posledních deseti letech poměrně stabilní trend zlepšujícího se hodnocení, který tuto oblast zařadil průběžně na třetí místo.

Kromě toho v delším časovém srovnání je patrné, že oproti roku 2008 je výrazně horší hodnocení možnosti „pracovat, být zaměstnán“, což zřetelně odráží dozvuky ekonomické krize, když trend poklesu z let 2009 a 2010 se sice zastavil, ale zatím nedošlo k žádnému významnému posunu pozitivním směrem. Méně výrazné, avšak nikoli bezvýznamné zhoršení mezi lety 2008 a 2011 lze vidět i v případě přístupu ke vzdělání. Hůře než kdykoli v minulosti je pak hodnoceno zabezpečení ve stáří.

Podrobnější analýza ukázala, že ve všech případech se hodnocení zlepšuje spolu se subjektivně vyjadřovanou životní úrovní respondentů. Z hlediska vzdělání absolventi vysokých škol relativně příznivěji hodnotí možnosti získání bytu, finanční možnosti k založení rodiny a mít děti, možnosti pracovat, být zaměstnán, možnosti přístupu ke zdravotní péči a možnosti přístupu ke vzdělání. Z hlediska současného zaměstnání možnosti pracovat, být zaměstnán hodnotí pozitivněji podnikatelé se zaměstnanci a vysoce kvalifikovaní odborní nebo vedoucí pracovníci, naopak hůře ji vidí nezaměstnaní. Přístup ke zdravotní péči pak v tomto ohledu lépe hodnotí studenti a vysoce kvalifikovaní odborní nebo vedoucí pracovníci, kritičtějšími jsou naopak důchodci a nekvalifikovaní dělníci. Vysoce kvalifikovaní odborní a vedoucí pracovníci příznivěji vidí i možnosti přístupu ke vzdělání, které jsou naopak hůře hodnoceny lidmi pracujícími v nekvalifikovaných dělnických profesích. Podle věku přístup ke zdravotní péči hodnotí kritičtěji lidé starší 60 let. Z pohledu stranických preferencí všechny oblasti relativně příznivěji hodnotí stoupeneci ODS, naopak horší hodnocení se s výjimkou podmínek zdravotně postižených objevilo vždy mezi rozhodnými nevoliči a těmi, kdo nepreferují žádnou stranu. Kromě toho příznivci TOP 09 lépe hodnotí možnosti pracovat a přístup ke zdravotní péči, voliči KSČM jsou relativně kritičtější v případě hodnocení finančních možností k založení rodiny a přístupu ke zdravotní péči a lidé preferující ČSSD vidí hůře podmínky zdravotně postižených a možnosti pracovat, být zaměstnán.